

Povečanje industrijske proizvodnje

V zadnjih mesecih preteklega leta je industrijska proizvodnja tako porasla, da smo popolnoma nadomestili zaostajanje v prvem polletju in ustvarili letni porast, ki je bil določen s planom. Prišlo je do premikov tudi v strukturi (sestavi) izdelanega blaga, tako da je bil v celoti v primerjavi z l. 1955 porast naslednji:

— reprodukcijski material	za 6 %
— delovna sredstva	
(za predelavo)	za 12 %
— potrošno blago	za 14 %

Potemtakem je proizvodnja potrošnega blaga porasla za eno točko več, kakor je bilo določeno z družbenim planom za l. 1956.

V januarju letos se je industrijska proizvodnja še vedno povečevala in je bila za 14% večja kakor v januarju l. 1956. V povprečju je porast v predelovalnih panogah večji kakor v drugih panogah (pri tekstilu 16%, pri usnju in obutvi za 20%, pri gumiju 25%, v elektroindustriji za 40%).

Za sedaj je preskrba industrije z energijo, surovinami in drugim materialom redna in pričakujejo, da se bo proizvodnja še naprej ugodno razvijala.

Število zaposlenih in delovna storilnost

Povprečno število zaposlenih delavcev in uslužbencev v gospodarstvu in je bilo v l. 1956 za 3 odstotke višje kakor v l. 1955. Ta porast je mnogo bolj blag kakor prejšnja leta (l. 1954 je znašal 11%, a leta 1955 12 %).

V industriji se je število zaposlenih povečalo za 7%, proizvodnja pa za 10%. Torej se je povečala tudi delovna storilnost, posebno v drugem polletju. V zadnjih 7 mesecih se je storilnost povečala za 9 %.

Izvoz se zadovoljivo razvija

Lani se je naš izvoz zelo povečal zaradi ureditve našega gospodarstva, tržišča, nadaljnjega porasta proizvodnje in povečane zamenjave z vzhodno-evropskimi in nekaterimi drugimi državami.

V začetku letošnjega leta se izvoz še naprej zadovoljivo razvija. V januarju 1956 smo izvozili blaga za 5 milijard 200 milijonov, v januarju letos pa za 7,5 milijarde dinarjev. V februarju lani smo izvozili za 5 milijard in 900 milijonov blaga, februarja letos pa po predhodnih podatkih za okrog 8 milijard dinarjev.

Vsekakor bo nadaljnje gibanje izvoza odvisno od urejenosti našega tržišča, od kmetijske proizvodnje in od razvoja in razširitve gospodarskih odnosov z drugimi državami.

Uvoz je bil v januarju nižji kakor v januarju l. 1956, predvsem zaradi težav v dovozu pšenice iz ZDA zaradi pomanjkanja ladijskega prostora. V februarju je bilo to nadomeščeno.

Uvoz za reprodukcijo se razvija normalno, kar je pomembno za redno preskrbo industrije.

Več sredstev...

Lani so se povečali v celoti sredstva in skladi, predvsem zaradi povečanja dohod-

ka gospodarskih organizacij (razen kmetijstva in gradbeništva), zaradi večjih dohodkov lokalnih organov od taks, davkov in doklad, zaradi bolj svobodnega razpolaganja z amortizacijskimi skladi itd. Hkrati so proračuni izkazali deficit, ta pa je bil delno pokrit iz kredita.

Kratkoročni krediti sploh so se lani znatno povečali — za nad 300 milijard. Rasli so hitreje kakor zaloge. Ob koncu l. 1956 so bile zaloge v industriji za 25% večje kakor ob koncu 1955, krediti pa so bili večji za 34%. Verjetno je, da so krediti razen za kritje zalog služili gospodarskim organizacijam tudi za kreditiranje lokalnih proračunov in investicij in za medsebojno kreditiranje.

Kupni sklad prebivalstva se je prav tako povečal za okrog 8,5%.

... in povečana potrošnja

Povečana sredstva so omogočila tudi znatno povečanje vseh vrst potrošnje.

Zmanjšanje števila živine v lanskem letu

Po rezultatih kmetijske ankete, ki jo je izvedel Zvezni zavod za statistiko, je prišlo lani do zmanjšanja števila vseh vrst živine razen konj.

Število živine znaša na individualnih gospodarstvih v januarju 1957 v razmerju s stanjem v januarju 1956 = 100:

konji	101
govedo	94
ovce	93
prašiči	82
perutnina	99

Najbolj se je zmanjšalo število prašičev. Zmanjšanje je najbolj občutno prav v rajuonu, ki ima največ pogojev za prašičerejo, to je v Vojvodini, kjer je indeks celo 74. S tem zmanjšanjem je število prašičev sedaj manjše, kakor je bilo katero koli leto od l. 1949 naprej. Res je, da je mogoče število prašičev hitreje povečati kakor število drugih vrst živine in lahko, kolikor bodo v prihodnjem razdobju ugodnejši pogoji, pričakujemo hitro obnovo sklada. To pa je v kratkem časovnem razdobju teže doseči pri drugih vrstah živine.

Mnogo bolj opazno je zniževanje števila goved in ovc. Število goved se je znižalo za 6 odstotkov. Ta padec bi bil toliko bolj škodljiv, kolikor bi šlo za zmanjšanje števila matičnih živali. Za sedaj o tem nimamo podatkov, nekateri znaki pa kažejo na to možnost.

Ovčarstvo že več let nazaduje. V letu 1955 je znašal padec 1%. Lanski padec v višini 7% pa je vsekakor previsok in je nenormalen pojav.

Število perutnine se je nekoliko znižalo, to znižanje pa ni veliko glede na to, da smo v neugodnem letu, kakršno je bilo minulo leto, lahko pričakovali še večji padec.

Pri konjih je prišlo do povečanja. Vendar se nagel porast števila konj, ki je bil izrazit v zadnjih treh letih, že zaustavlja.

Vzrokov za tako zmanjšanje števila živine je več. Lansko leto je bilo v celoti

Investicije so bile realizirane na približno enaki ravni kakor leta 1955. Čeprav ni bilo torej povečanja, so bile vendarle naložbe večje, kakor jih je določal družbeni plan.

Povečali so se prav tako proračunski izdatki (v celoti za okrog 10 %), pa tudi izdatki prebivalstva.

Porast denarnih sredstev oziroma porast potrošnje, ki je prišel do izraza ob koncu preteklega leta, ni izzval pretresov na tržiščih. Povečana proizvodnja in večji uvoz sta krila povečane zahteve potrošnje, tako da se zaloge blaga v celoti doslej niso bolj občutno zmanjšale, cene pa so ostale večinoma nespremenjene, razen nekaterih sezonskih sprememb. Zaloge so se gibale takole (december 1955 smo vzeli kot 100):

	v industriji	v trgovini
oktober 1956	139	111
november 1956	137	110
december 1956	125	117

Cene proizvajalcev industrijskih izdelkov so v januarju rahlo porasle, za 1 odstotek, cene na drobno pa so v povprečju ostale take, kakršne so bile v novembru in decembru.

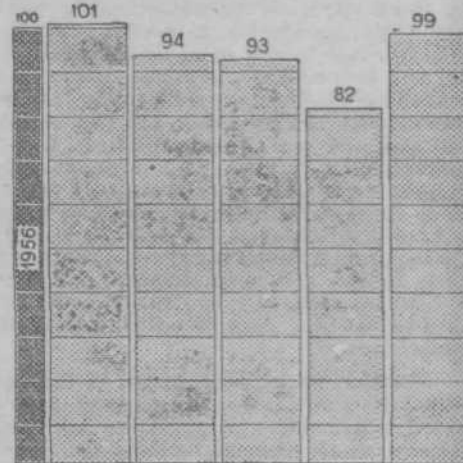
neugodno, rastlinska proizvodnja pa je občutno odpovedala. Znatno del države je bil pod vplivom močnih elementarnih nepriklj — poplav, toče, suše in podobno, zaslužki izven kmetijstva so se prav tako zmanjšali.

Cene kmetijskih proizvodov so prav tako občutno vplivale na gibanje števila živine v lanskem letu. Cene koruze, ovsa in ječmena so bile visoke, cene klavne živine pa znatno nižje in se je rejcem bolj splačala prodaja koruze, ječmena in ovsa kakor reja prašičev. Posebno nizke so bile cene goveda, kar je destimulativno vplivalo na proizvajalce.

Razen tega je bila lani kmetijska proizvodnja za 12 odstotkov manjša, davki pa so se v odnosu na predhodno leto precej povečali in je verjetno tudi to imelo svoj vpliv na živinski sklad.

Vse gornje domneve je treba še dobro proučiti tako po okrajih kakor po republikah in v zvezi, da bi lahko podvzeli ustrezajoče ukrepe za povečanje živinskega sklada.

Januar l. 1957

Svetli stolpci predstavljajo po vrsti: konje, goveda, ovce, svinje in perutnino